

Pinksteren

(Jessika:)

2 weken geleden lasen we het verhaal van de toren van Babel uit Genesis. “Ik geloof niet dat het goed is, dat al die mensen daar op een kluitje zitten en in één taal van die malle dingen verzinnen en voor God gaan spelen. Ik denk dat ik hun taal ga verwarren...” Het willen streven naar één taal, naar zogenaamde éénvoudigheid wordt met het verhaal van de Toren van Babel afgebroken.

In het Pinksterverhaal horen we vandaag: “zij spraken zo dat alle mensen in Jeruzalem, Joden en vreemdelingen, hen in hun eigen taal konden verstaan.”

In de voorstelling Babel van choreograaf Sidi Larbi Cherkaoui (waar jullie in de vorige viering enkele fragmenten van zagen) zijn er 13 dansers met andere nationaliteiten en een andere taal. Toch brengen ze samen een wervelend verhaal. Intuïtief voel je de diepte en de rijkdom aan van hun verhaal, beeld, dans. Babel is een voorstelling over verwarring en de zoektocht naar het elkaar verstaan, zoals bij Pinksteren.

Lieve en Geertrui vertellen wat het werk voor hen betekende en wat het bij hen opriep.

(Lieve:)

Mijn broer zegt: “Gisteren ben ik naar Brecht geweest”... Waarop ik zeg: “Ik ga dinsdag naar Brecht”. In dezelfde taal én met hetzelfde woord zeggen we iets anders én begrijpen we mekaar. Hij ging naar zijn zoon en ik ga naar de abdij...

Taal is dus niet doorslaggevend om mekaar te verstaan. Minstens even belangrijk is het kennen of aanvoelen van mekaars leefwereld, van emoties... en het respect daarvoor. Het al of niet bereid zijn om de ander te ontmoeten in zijn of haar wereld.

Dát bewonder ik zo in de dansvoorstellingen van Sidi Larbi Cherkaoui. Niet alleen in Babel, maar in de meeste van zijn projecten, voel je niet alleen zijn bereidheid, maar sterker nog, zijn verlàngen om de ander / onbekende te ontmoeten, te leren kennen, er iets van te leren. Hij zoekt mensen op wiens taal (danstaal en muziektal) hij nog niet kent en probeert zich die taal eigen te maken. Dansers uit het Oosten, een groep monniken, dansers die bedreven zijn in tango, flamenco, breakdance, circus... Dit nog eens aangevuld met muzikanten uit verschillende hoeken van de wereld, met andere stijlen.

Meestal resulteert die ontmoeting van verschillende culturen in een voorstelling die veel meer is dan de som van de delen. En die rijkdom voel je gewoon als kijker...

Vandaag heb ik meer dan ooit respect voor mensen die op hun terrein aantonen dat mensen hun voor-de-hand-liggende verschillen kunnen overstijgen, als ze een gemeenschappelijke taal vinden.

Zoals een Daniël Barenboim die al 17 jaar een orkest dirigeert met jonge Joodse en Palestijnse muzikanten en overal ter wereld optreedt, maar zeker ook in Jeruzalem en in bezet gebied ;

of een Ish Ait Hamou die medewerkers en bewoners van het asielcentrum in Poelkapelle laat dansen en optreden, en dat aan een breed publiek toont op TV ;

of (waarom niet?) dat ploegje voetballers - afkomstig uit hoeveel verschillende landen? – dat volgende maand Vlamingen, Walen en nieuwe Belgen zal verenigen... ;
of... wie weet, deze namiddag alle Bruggelingen?

(Geertrui:)

Wat me het meest fascineerde en tegelijk inspireerde tijdens de dansvoorstelling BABEL is (naast alles wat al over *taal* gezegd is) de verrassende manier waarop met ruimte wordt gespeeld.

Zoals we vorige week tijdens de projectie konden zien worden gedurende de hele voorstelling een vijftal aluminiumconstructies in, op en rond elkaar gestapeld, geschoven. Verbazend wat je daar allemaal mee kunt doen.

Op bepaalde momenten worden de 5 volumes in elkaar geschoven en zitten de dansers als het ware gevangen, begrensd door de kleine ruimte. Op andere momenten is diezelfde kleine beperkte ruimte de kern/uitvalsbasis van waaruit de dans zich open plooit.

Ruimte is een erg subjectief gegeven. Veel hangt af van wat je er mee doet. Een kleine ruimte hoeft helemaal niet noodzakelijk beklemmend te zijn.

Graag deel ik met jullie drie overwegingen over omgaan met ruimte: (1) eentje uit de **privésfeer**, (2) eentje uit het ruimere **maatschappelijk** speelveld en (3) eentje met betrekking tot onze **Liergemeenschap**.

(1) Het is moeilijk om uit te leggen aan mensen die niet kamperen waarom kamperen zo superleuk is; waarom je je -zoals een vriendin van me zegt- in de vakantie in een klein kotteke zou opsluiten als je thuis een groot huis hebt met alle comfort. Hoewel de ruimte minimaal is, heb ik op dat moment van het jaar net een maximaal gevoel van ruimte en vrijheid. Volgens mij zit het geheim van kamperen er net in dat die kleine ruimte een fantastische uitvalsbasis is om de ruimte, natuur, wereld rondom te verkennen om dan 's avonds terug te keren in de veilige geborgenheid, de cocon van een tent, een caravan.

Ik heb na de zomer altijd enkele weken nodig om terug te wennen aan ons huis: hoewel we een relatief groot huis hebben, overvalt me die eerste weken toch regelmatig het beklemmende gevoel opgesloten te zitten.

(2) Een tweede gedachte rond omgaan met ruimte in onze samenleving.

De grootte van een gevangenis in België is gemiddeld een stuk groter dan het grondoppervlak van ons caravanke maar daar hebben gedetineerden weinig boodschap aan. In heel wat Belgische gevangenissen zitten gedetineerden met 3 in een cel die voor 2 bedoeld is. In heel wat Belgische gevangenissen zitten gedetineerden 23 op 24 uur op zelf. Het 24ste uur worden ze even

buitengelaten voor 'de wandeling'. Dat éne uur is één van de fundamentele rechten van de gevangene, een recht dat in de Brusselse en Waalse gevangenissen -naast een aantal andere rechten zoals douchen, bezoek krijgen,...- al enkele weken geschonden wordt. Ik nam onlangs deel aan gesprekken met gevangenen in Ruislede. Ruislede is een halfopen instelling: een voorbeeld van hoe het anders kan. Gevangenen leven er weliswaar in 'gevangenschap' maar overdag kunnen ze werken op de boerderij: ze hebben het gevoel van ruimte en het gevoel zich zinvol te kunnen bezig houden. Naar Ruislede mogen voor de laatste jaren van je detentie wordt door gevangenen als een gunst/een geschenk gezien.

Maar ook daar blijft ruimte een precair gegeven:

Sydney vertelde maandag dat hij gestraft is omdat zijn vriendin vergat haar gsm af te geven vóór het bezoek. De sanctie is dat hij zijn vriendin 14 dagen alleen maar *achter glas* mag zien. Die inperking van ruimte wordt door Sydney als een grote straf ervaren. En op de vraag hoe de voorbije week verlopen is, zegt Steve: 'Bwaa... niet geweldig'. Door de beperkte personeelsbezetting tijdens het feestweekend –waar wij allen volop genoten hebben van het prachtige weer- waren de gevangenen gedwongen op cel te blijven.

IK schaam me deel uit te maken van een samenleving die het basisrecht op minale ruimte niet kan garanderen. IK betwijfel, 't is te zeggen : ik weet heel erg zeker dat opsluiting mensen niet tot positieve veranderingsprocessen brengt. Om te genezen van welke wonden dan ook heb je ruimte nodig. Ruimte is een basisvoorwaarde om mens te kunnen worden, te kunnen zijn, te kunnen blijven.

(3) En tenslotte een derde gedachte over de ruimte waarin we wekelijks liturgie vieren. Ik moet eerlijk bekennen dat ik een tijdje getreurd heb toen we Sint-Leo verlaten hebben. Ik was doorheen de jaren gehecht geraakt aan de ruimte, het licht, de soberheid, het mooie kruisbeeld zonder armen,... Maar het was een terechte kritiek dat we ons daar een beetje opsloten, hoog en droog, te ver van de 'bewoonde' wereld.

Na een half jaar zie ik de meerwaarde van deze ruimte in: ze staat meer open op het onverwachte, op onverwachte passanten: een bewoner (die ons verkeerdelijk verwacht met de Sint-Michielsbeweging), een niet meer zo nuchtere voetbalfan, enkele Italiaanse en Aziatische gasten,... Dit nieuwe omgaan met ruimte, deze nieuwe ruimte heeft ook nieuwe talen binnen gebracht.

In die zin zijn we in de loop van dit jaar meer dan daarvoor een **pinkstergemeenschap** geworden.

Even terug naar de dansvoorstelling: BABEL nodigt mij /ons uit om kritisch en creatief na te denken over het gebruik van taal maar ook het gebruik van ruimte, hoe klein of hoe groot die ook is.

Twee opdrachten die trouwens ook in het verhaal van **de toren van Babel Pinksterverhaal** zitten.

Jessika Dhaene, Lieve Boone en Geertrui Verdonck
De Lier, 15 mei 2016